

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พู่กันแห่งราชาธิราช

เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย
ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ

ครูผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจกกล

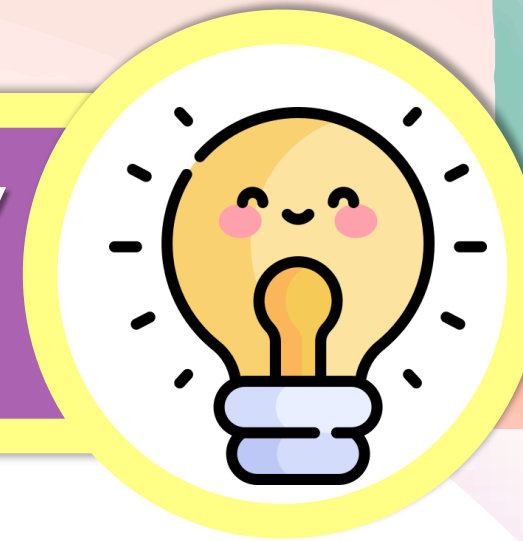

เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการคัดลายมือได้ถูกต้อง
๒. คัดลายมือได้ถูกต้อง สวยงาม
มีระเบียบ
๓. มีความตั้งใจเห็นคุณค่าและภูมิใจ
ในลายมือของตนเอง

ผลงานการคัดลายมือ

เวลาเราหาบของบนบ่า เราจะสามารถหิ้วได้ทีละข้างเพราะต้องคอยระมัดระวัง
มิให้ของที่หิ้วไถ่นั่นตกลงมาสังเกตได้จากคนที่หาบของเร่ขาย มือข้างหนึ่ง
หรือทั้งสองข้างจะต้องจับยึดไม้คานที่ใช้แขวนหาบไว้ให้แน่น การหาบของสองบ่า
ในเวลาเดียวกันย่อมทำให้ดีได้ยาก

ผลงานการคัดลายมือ

เวลาเราหาบของบนบ่า เราจะสามารถหิ้วได้ทีละข้าง เพราะต้องคอยระมัดระวังไม่ให้ของที่หาบไว้นั้น
ตกลงมาสังเกตได้จากคนที่หาบของเร่ขาย มือข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้างจะต้องจับยึดไม้คานที่ใช้แขวนหาบไว้
ให้แน่น การหาบของสองบ่าในเวลาเดียวกันย่อมทำได้ดีได้ยาก

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า ลายมือสวย อ่านง่าย
ยังมีความสำคัญและมีความจำเป็น
อยู่หรือไม่ในปัจจุบัน เพราะอะไร

เฉลย

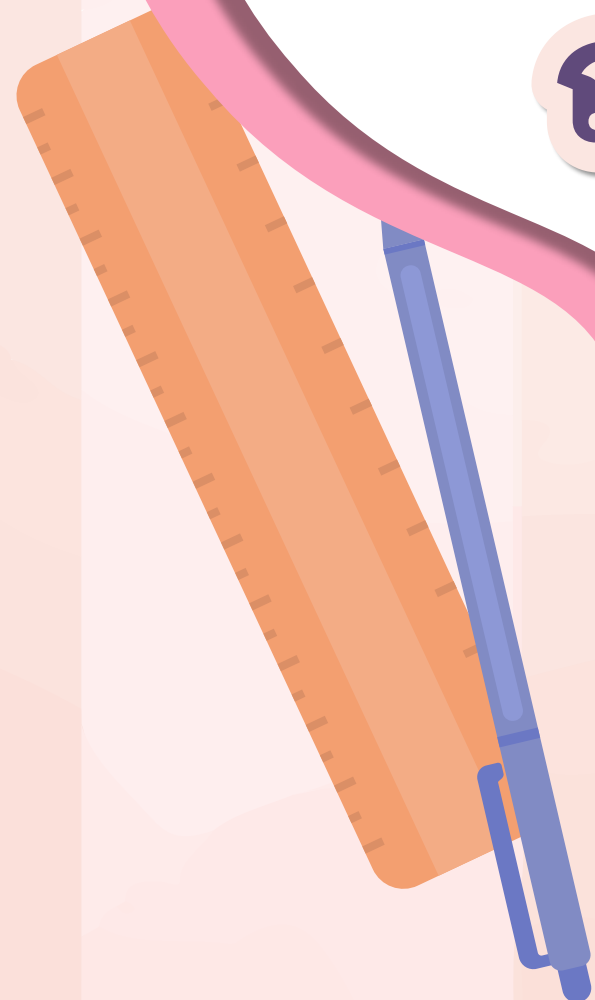
ถึงแม้ปัจจุบันจะใช้การพิมพ์มากขึ้น แต่ลายมือที่สวยงามและอ่านง่ายยังมีความสำคัญ เพราะช่วยให้การสื่อสารชัดเจน แสดงถึงความตั้งใจ และยังเป็นในการสอบ การเขียนเอกสาร และการจดบันทึกต่าง ๆ อีกทั้งยังฝึกสมาธิและความมีระเบียบ

ใบความรู้

เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย

ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ

ใบความรู้

เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ

ใบความรู้เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พู่กันแห่งราชาธิราช

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายของการคัดลายมือ

การคัดลายมือ คือ การเขียนตัวอักษรตามแบบมาตรฐานอย่างประณีต ถูกต้อง และสวยงาม เพื่อฝึกทักษะการเขียนให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจน และสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่าน

ความสำคัญของการคัดลายมือ

การคัดลายมือมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาไปสู่ทักษะการเขียน การฝึกคัดลายมือจึงมีจุดประสงค์สำคัญ ดังนี้

- ๑) เพื่อฝึกการเป็นผู้ที่มีสมาธิในการเขียนตัวอักษรไทย
- ๒) เพื่อให้เขียนตัวหนังสือไทยได้ถูกต้องตามหลักวิธีการต่าง ๆ
- ๓) เพื่อให้รู้จักการจัดระเบียบ การเว้นวรรคและเว้นช่องไฟได้ประณีตและมีความเหมาะสมทำให้อ่านง่าย ดูสบายตา

๔) เพื่อให้รู้จักสังเกตแบบอย่างตัวอักษรที่ถูกต้อง สวยงาม และนำไปเป็นตัวอย่างในการเขียนได้ต่อไป

๕) เพื่อให้ความภาคภูมิใจ ศรัทธา และรักการเขียนภาษาไทยอันเป็นมรดกและภาษาประจำชาติไทย

รูปแบบตัวอักษรไทย

ตัวอักษรไทยที่ใช้คัดลายมือในปัจจุบันมีหลายรูปแบบที่นิยมคัด เช่น แบบอาลักษณ์ แบบหัวกลม แบบตัวเหลี่ยม แบบสำนักงานราชบัณฑิตยสภา แบบกระทรวงศึกษาธิการ

หลักการคัดลายมือ

เขียนลายมือมีหลักจำดังนี้	ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง
จับดินสopakากถูกท่าทาง	สมุดวางพลาเง่งแล้วเง่งแล
ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนสัดส่วน	ช่องไฟจัดวัดกะระยะแน่
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร	ตั้งใจแน่วมีระเบียบเรียบร้อยเอ๋ย
	(กระทรวงศึกษาธิการ)

วิธีการคัดลายมือ

๑. อ่านข้อความที่จะคัดให้จบก่อนคัด เพื่อทำความเข้าใจข้อความ
๒. เริ่มคัดตัวอักษรจากหัวไปหางเสมอโดยไม่ยกดินสอ
๓. ไม่เขียนตัวอักษรแบบนั่งเส้น หมายถึง ส่วนล่างของตัวอักษรทับเส้นบรรทัดโดยตลอด เช่น ตัว ข ฐานล่างของเส้นจะไม่ลากตรงทีเดียว จะมีรอยหยักตรงมุมซ้ายเล็กน้อย
๔. ถ้าคัดลายมือครั้งบรรทัด ขนาดความสูงของตัวอักษรด้านบนต้องสูงเท่ากันโดยตลอด
๕. คัดตัวอักษรและข้อความด้วยตัวตรงเสมอแนวเดียวกัน ตัวอักษรไม่เอนเอียงโย้ไปข้างหน้าหรือหลัง
๖. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้ห่างเสมอกัน
๗. ถ้าเขียนผิดหรือจำเป็นต้องลบ ต้องระมัดระวังเรื่องความสะอาด ก่อนเขียนใหม่ต้องลบรอยเก่าให้สะอาดเรียบร้อยเสียก่อน
๘. สระและวรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกที่

ใบความรู้

เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ

๙. ขนาดความกว้างความสูงของตัวอักษรและสระต้องตรงตามแบบ
๑๐. ควรควบคุมอัตราความเร็วในการเขียน อย่าเขียนเร็วเกินไป
๑๑. ต้องระมัดระวังอย่าคัดให้ตกหล่น การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง
๑๒. เมื่อคัดจบต้องอ่านทบทวนและตรวจสอบอีกครั้ง

แบบฝึกหัดคัดลายมือ

เวลาเราหาบของบนบ่า เราจะหาบได้ที่ละข้างเพราะต้องคอยระมัดระวังมิให้ของที่หาบไถ้นั้นตกลงมาสังเกตได้จากคนที่หาบของเร่ขาย มือข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้างจะต้องจับยึดไม้คานที่ใช้แขวนหาบไว้ให้มั่น การหาบของสองบ่าในเวลาเดียวกันย่อมทำให้ดีได้ยาก

การเป็นคำรับใช้เจ้านายสองฝ่ายในเวลาเดียวกันก็ทำให้ดีได้ยาก และถือว่าไม่เหมาะสม เพราะมิได้อุทิศตนด้วยความจงรักภักดีต่อเจ้านายแต่ผู้เดียว คนโบราณจึงมีคำสอนเป็นคำเปรียบเทียบว่า “หาบสองบ่า อาสาสองเจ้าหาควรไม่”

สมเด็จพระรามาธิบดีในวรรณคดีเรื่องราชาธิราชถึงคำเปรียบเทียบนี้ขึ้นมาในตอนแรก เมื่อคิดว่าตนไม่สมควรจะอาสาพระเจ้าแผ่นดินพม่าสู้รบกับทัพจีน เพราะตนยังเป็นทหารเอกของพระเจ้าแผ่นดินมอญอยู่ แต่ในที่สุดสมเด็จพระรามก็อาสาพระเจ้าแผ่นดินพม่าออกรบ เหตุใดสมเด็จพระรามจึงเปลี่ยนใจเช่นนั้นเล่า เหตุผลนั้นจะต้องสำคัญมากเป็นแน่

ความหมายของการคัดลายมือ

การคัดลายมือ คือ การเขียนตัวอักษรตาม
แบบมาตรฐานอย่างประณีต ถูกต้อง และสวยงาม
เพื่อฝึกทักษะการเขียนให้สามารถสื่อสารได้
ชัดเจน และสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่าน

ความสำคัญของการคัดลายมือ

๑. เพื่อฝึกการเป็นผู้ที่มีสติในการเขียนตัวอักษรไทย

๒. เพื่อให้เขียนตัวหนังสือไทยได้ถูกต้องตามหลัก

วิธีการต่าง ๆ

๓. เพื่อให้รู้จักการจัดระเบียบ การเว้นวรรคและ

เว้นช่องไฟได้ประณีตและมีความเหมาะสมทำให้อ่านง่าย

ดูสบายตา

ความสำคัญของการคัดลายมือ

๔. เพื่อให้รู้จักสังเกตแบบอย่างตัวอักษรที่ถูกต้อง
สวยงาม และนำไปเป็นตัวอย่างในการเขียนได้ต่อไป

๕. เพื่อให้มีความภาคภูมิใจ ศรัทธา และรักการเขียน
ภาษาไทยอันเป็นมรดกและภาษาประจำชาติไทย

รูปแบบตัวอักษรไทย

ตัวอักษรไทยที่ใช้คัดลายมือในปัจจุบันมี
หลายรูปแบบที่นิยมคัด เช่น แบบอาลักษณ์
แบบหัวกลม แบบตัวเหลี่ยม แบบสำนักงาน
ราชบัณฑิตยสภา **แบบกระทรวงศึกษาธิการ**

ตัวอย่างรูปแบบอักษรไทย แบบกระทรวงศึกษาธิการ

การฝึกคัดลายมือ
แบบกระทรวงศึกษาธิการ
เป็นอีกหนึ่งรูปแบบของตัวอักษร
ที่สำคัญสำหรับใช้ในการประกวด
คัดลายมือ

ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

พยัญชนะ

ก	ข	ฃ	ค	ศ	ฅ	ง	จ	ฉ
ช	ซ	ฌ	ญ	ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ
ณ	ด	ต	ถ	ท	ธ	น	บ	ป
ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร	ล
ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ	

สระ

ะ	า	ิ	ี	ุ	ู			เ
ัว	ำ	ไ	ใ	โ	ภ	ภา	ฤ	ฤา
ิ	ุ	ย	+	๐	๑	๒	๓	๔

ตัวเลข

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

หลักการคัดลายมือ

เขียนลายมือมีหลักรู้จกนั้ง
จับดินสอปากกาถูกท่าทาง
ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนสัด
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร

ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง
สมุดวางพลาเง่งแล้วเล็งแล
ช่องไฟจัดวัดกะระยะแน่
ตั้งใจแน่วมีระเบียบเรียบร้อยเอย

(กระทรวงศึกษาธิการ)

วิธีการคัดลายมือ

๑. อ่านข้อความที่จะคัดให้จบก่อนคัด เพื่อทำความเข้าใจข้อความ
๒. เริ่มคัดตัวอักษรจากหัวไปหางเสมอโดยไม่ยกดินสอ
๓. ไม่เขียนตัวอักษรแบบนั่งเส้น หมายถึง ส่วนล่างของตัวอักษรทับเส้นบรรทัดโดยตลอด เช่น ตัว ข ฐานล่างของเส้นจะไม่ลากตรงที่เดียว จะมีรอยหยักตรงมุมซ้ายเล็กน้อย

วิธีการคัดลายมือ

๔. ถ้าคัดลายมือครึ่งบรรทัด ขนาดความสูงของตัวอักษร
ด้านบนต้องสูงเท่ากันโดยตลอด
๕. คัดตัวอักษรและข้อความด้วยตัวตรงเสมอแนวเดียวกัน
ตัวอักษรไม่เอนเอียงโย้ไปข้างหน้าหรือหลัง
๖. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้ห่างเสมอกัน

วิธีการคัดลายมือ

๗. ถ้าเขียนผิดหรือจำเป็นต้องลบ ต้องระมัดระวังเรื่อง
ความสะอาด ก่อนเขียนใหม่ต้องลบรอยเก่าให้สะอาด
เรียบร้อยเสียก่อน

๘. สระและวรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกที่

๙. ขนาดความกว้างความสูงของตัวอักษรและสระต้องตรง
ตามแบบ

วิธีการคัดลายมือ

๑๐. ควรควบคุมอัตราความเร็วในการเขียน อย่าเขียนเร็วเกินไป

๑๑. ต้องระมัดระวังอย่าคัดให้ตกหล่น การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง

๑๒. เมื่อคัดจบต้องอ่านทบทวนและตรวจสอบอีกครั้ง

ลงมือทำ จดจำได้

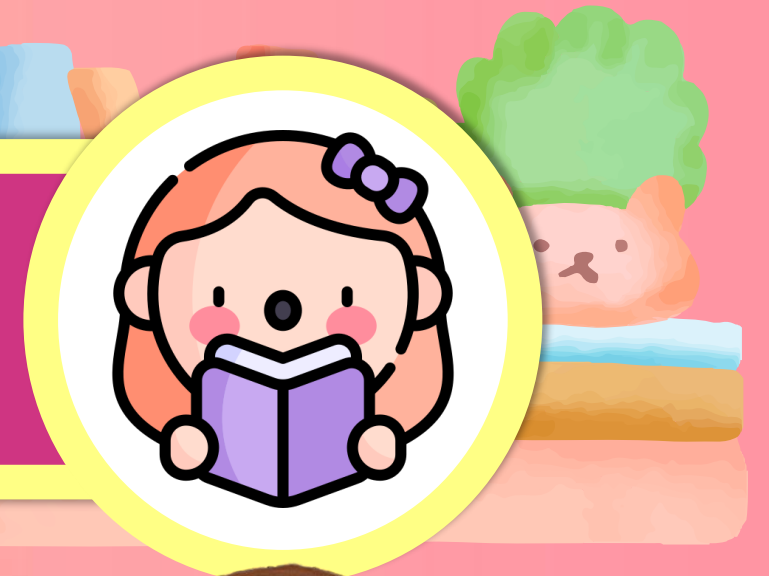

กิจกรรมรายบุคคล

นักเรียนทำใบงานเรื่อง การคัดลายมือสื่อ
ภาษาไทย ให้นักเรียนคัดลายมือตามข้อความที่
กำหนดให้ ด้วยลายมือ ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
ลงในกระดาษที่กำหนดให้ โดยมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

ลงมือทำ จดจำได้

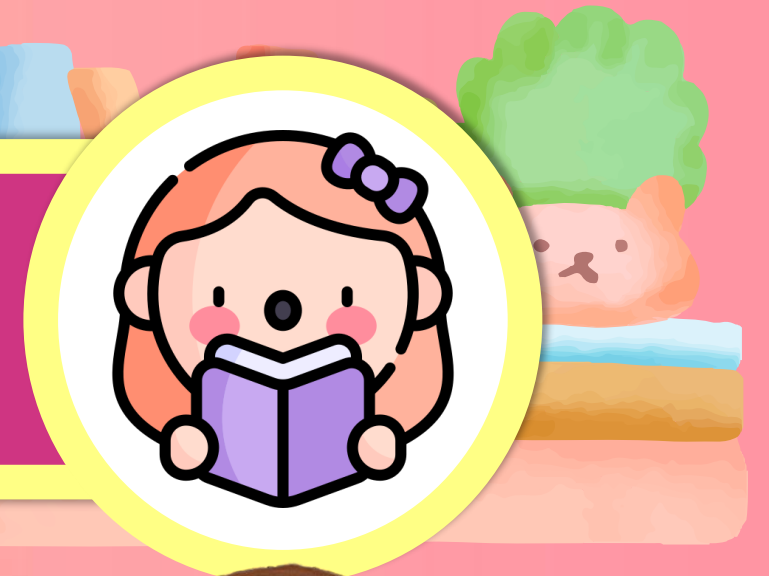

ข้อปฏิบัติ

- ใช้ปากกาน้ำเงินในการคัดลายมือเท่านั้น
- คัดลายมือตามข้อความที่กำหนดให้ครบถ้วน โดยไม่ตัดหรือเติมข้อความเอง
- เขียนตัวอักษรให้มีขนาดเหมาะสม สม่่าเสมอ และวางระยะห่างระหว่างคำอย่างถูกต้อง

ลงมือทำ จดจำได้

ข้อปฏิบัติ

- ห้ามลบหรือขีดฆ่าข้อความ หากเขียนผิดให้เริ่มใหม่บนกระดาษแผ่นใหม่
- ส่งใบงานภายในเวลาที่กำหนด

ตัวอย่างรูปแบบอักษรไทย แบบกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

พยัญชนะ

ก	ข	ฃ	ค	ศ	ฅ	ง	จ	ฉ
ช	ซ	ฌ	ญ	ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ
ณ	ด	ต	ถ	ท	ธ	น	บ	ป
ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร	ล
ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ	

สระ

ะ	า	ิ	ี	ุ	ู			เ
ัว	ำ	ไ	ใ	โ	ภ	ภา	ฤ	ฤา
ิ	ุ	ย	+	๐	๑	๒	๓	๔

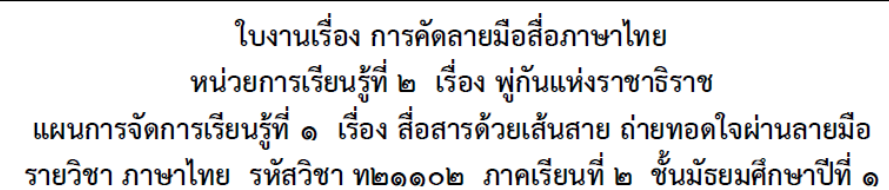
ตัวเลข

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

เรื่อง

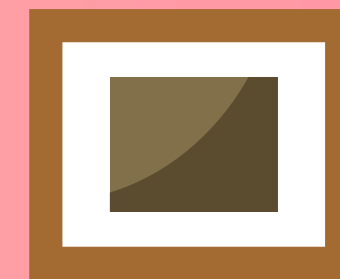
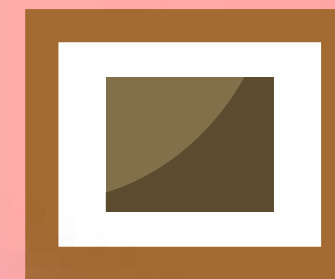
การคัดลายมือสื่อภาษาไทย

คำชี้แจง :ให้นักเรียนคัดลายมือข้อความที่กำหนดให้ ด้วยลายมือบรรจงครึ่งบรรทัดแบบอักษรของกระทรวงศึกษาธิการ ลงในกระดาษที่กำหนดให้

[illegible]

ชื่อ - สกุล.....ชั้น ม.๑/..... เลขที่.....

นักเรียนลงมือปฏิบัติใบงาน

เรื่อง การคัดลายมือสื่อภาษาไทย

จากนั้นให้นักเรียนสลับผลงานกันและ

ให้ประเมินผลงานการคัดลายมือของเพื่อนว่า

มีจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาอะไรบ้าง

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าทักษะการคัดลายมือ
มีประโยชน์อย่างไร และนักเรียนมี
ความรู้สึกอย่างไรกับลายมือของ
ตนเอง

คำไหน ใช้ถูก

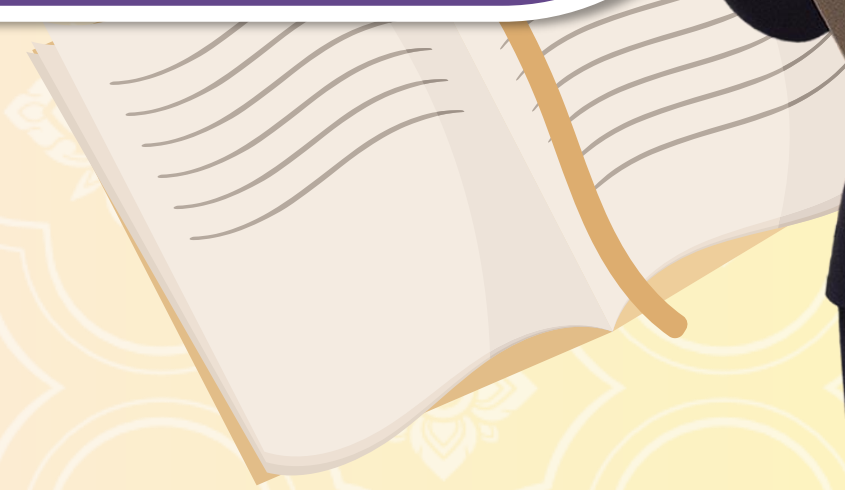

สำนวนพื้นฐาน

สำนวนผิดพื้นฐาน

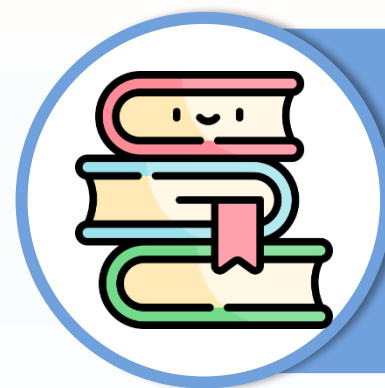
สันนิษฐาน

ก. ลงความเห็นเป็นการคาดคะเนไว้ก่อน.

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

บทเรียนครั้งต่อไป

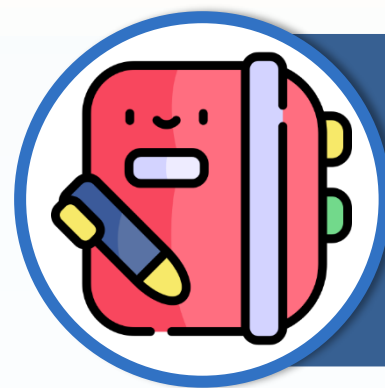
เรื่อง

ศึกแห่งศักดิ์ศรี : รู้รบ รู้รัก

ในราชาธิราช

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้เรื่อง คีตกแห่งศักดิ์ศรี : รู้รอบ รู้รัก ในราชาธิราช
๒. กระดาษร่อยปอนด์ขนาด A๓
๓. อุปกรณ์ที่ใช้ในการตกแต่ง เช่น สีไม้

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑